

Vec C-22/21

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

14. január 2021

Vnútroštátny súd:

Supreme Court

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

12. január 2021

Žalobcovia:

SRS

AA

Žalovaná:

Minister for Justice and Equality

PRACOVNÝ DOKUMENT

NAJvyšší SÚD

[omissis]

**VO VECI NÁVRHU NA ZAČATIE KONANIA O PREJUDICIÁLNEJ
OTÁZKE PRED SÚDNYM DVOROM EURÓPSKEJ ÚNIE V SÚLADE
S ČLÁNKOM 267 ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE**

[omissis]

STRANY

S R S a A A

ŽALOBCOVIA

A

**THE MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (MINISTERKA
SPRAVODLIVOSTI A ROVNOSTI)**

ŽALOVANÁ

**UZNESENIE Z 12. JANUÁRA 2021 O NÁVRHU NA ZAČATIE KONANIA
O PREJUDICIÁLNEJ OTÁZKE PRED SÚDNYM DVOROM EURÓPSKEJ
ÚNIE V SÚLADE S ČLÁNKOM 267 ZMLUVY O FUNGOVANÍ
EURÓPSKEJ ÚNIE**

[omissis] (Vnútroštátne procesné body)

[omissis] Vnútroštátny súd sa domnieva, že riešenie otázok medzi účastníkmi tohto konania vyvoláva otázky týkajúce sa správneho výkladu určitých ustanovení práva Európskej únie, konkrétne článku 3 smernice 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46

SÚD ROZHODOL PREDLOŽIŤ Súdnemu dvoru Európskej únie v súlade s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako je uvedené v uznesení o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, tieto otázky:

1. Môže byť pojem člen domácnosti občana Únie, ako sa používa v článku 3 smernice 2004/38/ES, vymedzený tak, aby sa uplatňoval všeobecne v celej Únii, a ak áno, aký je jeho výklad?
2. Ak tento pojem nie je možné vymedziť, podľa akých kritérií majú sudcovia hodnotiť dôkazy, aby vnútroštátne súdy mohli na základe

ustáleného zoznamu faktorov rozhodnúť, kto je alebo kto nie je na účely voľného pohybu členom domácnosti občana Únie?

A ĎALEJ VYDÁVA UZNESENIE, že toto konanie o opravnom prostriedku sa prerušuje dovtedy, kým Súdny dvor Európskej Únie nerozhodne o týchto otázkach alebo kým nebude medzitým vydané nové uznesenie.

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT

[omissis] Najvyšší súd

[omissis]

Uznesenie vnútroštátneho súdu o predložení určitých otázok týkajúcich sa výkladu práva Únie Súdnemu dvoru Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

Úvod

- 1 Špecifickou otázkou, ktorú rieši v rámci tohto konania Supreme Court (Najvyšší súd), je význam, ktorý sa má priradiť vymedzeniu alebo opisu „člena domácnosti“ občana Európskej únie, pričom ak sa tento občan presťahuje do inej krajiny Únie, tejto inej osobe alebo osobám, ktoré nie sú občanmi Únie, by sa malo uľahčiť sprevádzanie občana Únie v rámci jeho alebo jej slobody pohybu. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa preto sústreďí na význam toho, kto sa má považovať za člena domácnosti občana EÚ v rámci práva Európskej únie a na definíciu alebo opis, na základe ktorých môže ministerka podľa European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 (S.I. No. 656 of 2006) [nariadenie č. 2 z roku 2006 o voľnom pohybe osôb v Európskych spoločnostiach], vnútroštátneho nariadenia, ktoré preberá smernicu 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46) považovať osobu za „povoleného rodinného príslušníka“ občana Únie na účely posúdenia, či tejto osobe bude udelený pobyt alebo nie.
- 2 Írsko správne prebralo smernicu do vnútroštátneho práva prostredníctvom vnútroštátnych právnych predpisov. Rozdiely sú iba v názvosloví a sú nepodstatné. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa preto zameriava na skutkové okolnosti, smernicu a následne uvádza otázky, o ktorých zodpovedanie Supreme Court (Najvyšší súd) žiada Súdny dvor EÚ.

Skutkové okolnosti

- 3 Toto konanie sa začalo v dôsledku presunu S R S, pôvodom z Pakistanu, ktorý je od roku 2013 britským občanom, do Írska. Krátko potom, ako sa sem presťahoval, sa k nemu bez víz pripojil jeho bratranec A A, štátny príslušník Pakistanu, ktorému sa práve skončili štvorročné víza na štúdium vo Veľkej Británii. Keďže definícia osoby, ktorá je členom domácnosti občana EÚ na účely voľného pohybu, nie je presná, avšak môže byť bližšie vymedzená súborom kritérií stanovených pre uplatňovanie v celej únii Súdny dvorom EÚ, je potrebné detailne poukázať na základné skutkové okolnosti.

- 4 Je vhodné identifikovať účastníkov konania. Žalovaná má v členskom štáte na starosti uľahčiť pohyb člena domácnosti občana EÚ do Írska pri sťahovaní sa z jedného členského štátu Únie – Veľkej Británie, do druhého – Írska. Žalobcami sú britský občan s pôvodom v Pakistane, pán S a jeho bratranec, pán A, občan Pakistanu, ktorý nie je občanom Únie, ale nachádzal sa v krajine EÚ na základe študijného víza.
- 5 Pán S, narodený v roku 1978, aj pán A, narodený v roku 1986, sa narodili a vyrastali v Pakistane. Pán S sa s rodičmi presťahoval do Veľkej Británie v roku 1997 vo veku 19 rokov a britským štátnym príslušníkom sa stal 8. februára 2013. Pán S sa presťahoval do Írska v januári 2015. Potom bol niekoľko mesiacov zamestnaný a od októbra 2015 vykonáva činnosť ako samostatne zárobková činná osoba. Po svojom príchode do Írska sa oženil so ženou, pakistanskou občiankou, ktorá má bydlisko v Pakistane a vo vzťahu ku ktorej bola ministerke podaná žiadosť o zlúčenie rodiny. Pán A tvrdí, že je bratrancom pána S, a tiež tvrdí, že kým sa pán S nepresťahoval do Veľkej Británie, obaja boli vychovávaní v rovnakom viac rodinnom dome v meste Peshávar. Pán A mal v tom čase 10 alebo 11 rokov. Pán A má ekonomické vzdelanie tretieho stupňa na univerzite v Pakistane. Bez upresnenia a overenia pravdivosti tohto tvrdenia sa uvádza, že pán S financoval jeho štúdium v Pakistane. Zdá sa, že pán A požiadal o zahraničné študijné víza vo Veľkej Británii na účely získania ďalšieho diplomu. V roku 2010 odcestoval do Veľkej Británie na základe študijného víza na obdobie štyroch rokov, aby tam absolvoval kurz v oblasti účtovníctva a obchodného riadenia. Počas štúdia sa počas štyroch rokov zdržiaval u pána S a jeho rodičov spolu s ostatnými rodinnými príslušníkmi. Mal sa nachádzať v dome, ktorý bol vo vlastníctve brata pána S, ktorý je tiež britským štátnym príslušníkom. Pán S mal platiť nájom svojmu bratovi zo svojich príjmov. Pán S a pán A uzavreli s týmto bratom 11. februára 2014 spoločnú nájomnú zmluvu na jeden rok, asi štyri roky po tom, čo sa pán A usadil v Anglicku, a necelý rok predtým, ako sa pán S usadil v Írsku. V tomto roku sa 28. decembra 2014 skončila platnosť britských víz pána A.
- 6 Dňa 5. marca 2015 sa pán A dostal do tuzemska bez víz cestou cez Severné Írsko. Pán A začal bývať so svojím bratrancom, pánom S, v írskom meste v regióne Midlands. Dňa 24. júna 2015 pán A požiadal ministerku o udelenie pobytu ako povolený rodinný príslušník pána S. Pán A tvrdil, že bol závislý od pána S, občana inej krajiny EÚ, Veľkej Británie, ktorý uplatňuje svoje práva voľného pohybu a bol na účely írskoho nariadenia z roku 2006 rodinným príslušníkom a členom domácnosti pána S v Británii, krajine, z ktorej v rámci Únie pochádzal. Ministerka, ktorá je žalovanou, nesúhlasila: Pán A nebol členom domácnosti pána S. Udelenie pobytu zamietla. Prvé rozhodnutie bolo vydané pánovi A 21. decembra 2015. Dôvody zamietnutia možno zhrnúť takto:
 1. Nebolo dostatočne preukázané, že pán A bol rodinným príslušníkom občana Únie, členom jeho domácnosti alebo na ňom závislý spôsobom stanoveným v nariadení z roku 2006;

2. že občan Únie získal britské štátne občianstvo vo februári 2013 a preto je relevantný čas, ktorý s ním strávil pán A, kratší ako dva roky. Táto pripomienka pravdepodobne zohľadňuje právny stav a najmä rozhodnutie Moneke/Secretary of State for the Home Department (2011) UKUT 341, (2012), INLR 53, preto je potrebné posúdiť relevantné súvislosti týkajúce sa života občana Únie do času, kedy sa táto osoba stala občanom Únie, a to bez ohľadu na to, kde k tomu došlo;
3. že otec, brat a sestra občana Únie mali rovnakú adresu a, napriek tomu, že páni A a S mali spoločnú adresu, nestačilo to na preukázanie toho, že pán A bol členom domácnosti občana Únie;
4. že predložené bankové výpisy nevysvetľovali finančnú závislosť pána A od roku 2010, kedy došlo k poslednému priamemu prevodu finančných prostriedkov, do novembra 2014. Neexistoval uspokojivý dôkaz o tom, že podnik občana Únie aktívne obchodoval v členskom štáte a teda že občan Únie uplatňoval práva Únie.
- 7 Po tomto rozhodnutí bola ministerke poskytnutá nová dokumentácia týkajúca sa peňazí, ktorá preukazuje vyššie uvedené platby a tvrdenie pána A, žijúceho z príjmov pána S, tak ako bolo podrobne opísané vyššie, od okamihu, keď pán A začal legálne študovať na základe študentských víz vo Veľkej Británii. V rozhodnutí ministerky o preskúmaní z 21. decembra 2016, ktoré je v tomto konaní napadnutým rozhodnutím, sa uvádza, že žalobca (pán A) nepreukázal, že bol v Spojenom kráľovstve závislý od pána S a nenadobudol postavenie člena domácnosti pána S, pretože hoci predložil dôkazy o tom, že mal bydlisko na rovnakej adrese ako občan Únie „nepreukázal, že pán S bol v skutočnosti hlavou tejto domácnosti vo Veľkej Británii“. Toto mu bolo oznámené listom z 15. augusta 2016:
- Ministerka preskúmala podpornú dokumentáciu predloženú na podporu Vašej žiadosti o pobyt v tuzemsku podľa práv vyplývajúcich zo Zmluvy o EÚ. Dovoľujem si Vás informovať, že ste nepreukázali, že ste skutočne závislý od občana Únie S R S. Pokiaľ ide o Váš pobyt v Spojenom kráľovstve, poskytli ste dôkazy o tom, že ste mali bydlisko na rovnakej adrese ako občan Únie pán S, avšak nepreukázali ste, že pán S bol v skutočnosti hlavou tejto domácnosti vo Veľkej Británii.
- 8 Tento list tiež uvádza, že pán A nepredložil uspokojivé dôkazy o tom, že je rodinným príslušníkom občana EÚ, a nepreukázal vyššie uvedené skutočnosti. Proti rozhodnutiu ministerky, ktorým bolo zamietnuté povolenie na pobyt pre pána A, podali pán S aj pán A žalobu na High Court (Vyšší súd, Írsko). Žaloba sa zakladala na čestných vyhláseniach pána S a pána A z 8. septembra 2016. Čestné vyhlásenie pána S uvádza, že žil vo Veľkej Británii pätnásť rokov predtým, ako vo februári 2013 získal štátne občianstvo a vo februári 2016 uzavrel manželstvo s pakistanskou občiankou, ktorá naďalej žije v Pakistane. V čestnom vyhlásení uvádza, že v januári 2015 sa presťahoval do Írska na účely zamestnania v oblasti

IT a tvrdí, že od októbra 2015 je živnostníkom podnikajúcim v oblasti dovozu a predaja príslušenstva pre mobilné telefóny, pričom túto činnosť predtým vykonával zo svojho bydliska v írskom meste v regióne Midlands. Podľa čestného vyhlásenia prevádzkuje túto podnikateľskú činnosť v súčasnej dobe zo skladu v priemyselnom areáli v Dubline. Pán S sa odvoláva na finančnú podporu, ktorú poskytol svojmu bratrancovi, pánovi A, a tvrdí, že pán A bol na ňom v období od júla 2010 do januára 2015, kedy žili v rovnakej domácnosti v Londýne, závislý, pokiaľ ide o všetky jeho životné náklady a poplatky za štúdium.

Tvrdí, že „moja rodina v Pakistane odo mňa očakávala, že sa postarám o môjho bratranca“. Tvrdí, že on, jeho rodičia, brat a sestra žili s pánom A v dome, ktorý vlastnil jeden z jeho bratov. Pán S tvrdí, že sa presťahoval do Írska „výlučne na účely zamestnania“, a keďže pán A s ním v marci 2015 prišiel do Írska, je na ňom „úplne a v plnom rozsahu závislý“. Tvrdiac, že pán A bol súčasťou „jeho domácnosti“ vo Veľkej Británii, pán S čestne vyhlásil, že iba on bol zodpovedný za starostlivosť o svojho bratranca a za jeho finančnú podporu, že jeho brat, ktorý bol vlastníkom domu, v skutočnosti trávil viac času v Pakistane ako v Londýne, že jeho rodičia sú starší ľudia a že jeho otec odišiel do dôchodku. Tvrdí, že bol jedinou osobou v domácnosti, ktorá pracovala a jedinou osobou, ktorá za domácnosť platila účty.

- 9 Vo svojom čestnom vyhlásení z 8. septembra 2016 pán A uvádza, že je nezamestnaný. Prikladá kópie potvrdení o siedmich prevodoch peňazí od pána S v jeho prospech v Pakistane v období od 3. februára 2009, keď mal pán A približne 22 rokov, do 13. mája 2010, keď mal pán A 24 rokov, v celkovej sume 4 675 GBP počas tohto pätnásťmesačného obdobia. Tvrdí, že počas väčšiny štyroch rokov, ktoré pán A strávil vo Veľkej Británii štúdiom účtovníctva a obchodného riadenia, nemal bankový účet a že jeho bratranec, pán S, mu pokryl nájomné, platil za jeho štúdium a dával mu peniaze na živobytie. Tvrdí, že v dôsledku neexistencie bankového účtu nie sú za obdobie od mája 2010 do novembra 2014, teda za obdobie 52 mesiacov, zdokladované žiadne prevody peňazí. V novembri 2014 si pán A otvoril účet v britskej stavebnej sporiteľni, na ktorý pán S uskutočnil medzi 6. novembrom 2014 a 13. januárom 2015 štyri prevody v celkovej sume 700 GBP a za toto obdobie sú priložené kópie výpisov z účtu pána A.
- 10 Podstatou tvrdenia je, že keďže pán S je občanom Únie od roku 2013, má právo presťahovať sa z Veľkej Británie do Írska a že keďže pán A je jeho bratranec vo veku 34 rokov, ktorý nepracuje a pri ktorom nie sú dôkazy o výkone pracovnej činnosti v rámci EÚ a ktorý s ním v relevantnom čase žil ako člen tvrdenej domácnosti občana Únie, pán A má právo presťahovať sa s pánom S do Írska. Pán A nie je spôsobilým rodinným príslušníkom, pretože táto kategória sa s výnimkami týka iba rodičov a detí do 21 rokov. Pán [A] je však povoleným rodinným príslušníkom z toho dôvodu, že bol súčasťou údajnej domácnosti pána S.

Smernica

- 11 Cieľom smernice je ustanoviť predpis, v rámci ktorého možno vykonávať právo na voľný pohyb občana Únie a jeho rodinných príslušníkov na území členských štátov. Článok 3 smernice znie:

1. Táto smernica sa uplatňuje na všetkých občanov Únie, ktorí sa pohybujú alebo zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je členský štát, ktorého štátnymi príslušníkmi sú, a na ich rodinných príslušníkov, ako sú definovaní v bode 2 článku 2, ktorí ich sprevádzajú, alebo sa k nim pripájajú.

2. Bez toho, aby boli dotknuté práva voľného pohybu a pobytu, ktoré dané osoby môžu mať plným právom, hostiteľský členský štát v súlade so svojou vnútroštátnou legislatívou umožní vstup a pobyt pre nasledujúce osoby:

a) akíkoľvek iní rodinní príslušníci, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, ktorí nespádajú pod definíciu v bode 2 článku 2 a ktorí v krajine, z ktorej prišli, sú nezaopatrenými osobami alebo členmi domácnosti občana Únie, ktorý má základné právo pobytu, alebo ak vážne zdravotné dôvody prísne vyžadujú osobnú starostlivosť o príslušníka rodiny občanom Únie;

b) partner, s ktorým má občan Únie trvalý vzťah riadne osvedčený.

Hostiteľský členský štát vykoná rozsiahle preskúmanie osobných okolností a zdôvodní akékoľvek odmietnutie vstupu alebo pobytu takýmto osobám.

- 12 Článok 2 znie:

Na účely tejto smernice:

1) „Občan Únie“ znamená akákoľvek osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu;

2) „Rodinný príslušník“ znamená:

a) manželský partner;

b) partner, s ktorým občan Únie uzavrel registrované partnerstvo na základe legislatívy členského štátu, ak legislatíva hostiteľského členského štátu považuje registrované partnerstvá za rovnocenné s manželstvom, a v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnej legislatíve hostiteľského členského štátu;

c) priami potomkovia, ktorí sú mladší ako 21 rokov, alebo sú nezaopatrenými osobami a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b);

d) závislí priami príbuzní po vzostupnej línii a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b);

- 3) „Hostiteľský členský štát“ znamená členský štát, do ktorého sa občan Únie presťahuje, aby vykonal svoje právo voľného pohybu a pobytu.
- 13 Ide o slobodu pohybu osôb ako občanov EÚ. Vo veci Secretary of State for the Home Department/Rahman, C-83/11, sa zdôraznilo, že smernica neukladá členským štátom povinnosť vyhovieť všetkým žiadostiam o vstup alebo pobyt podaným osobami, ktoré preukážu, že sú závislými rodinnými príslušníkmi. Smernica definuje rámec, v rámci ktorého treba zohľadniť trvalý pobyt občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na území členského štátu. Toto je zrejme z odôvodnenia 1; že právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov je „základn[ým] a individuáln[ym] právo[m]“ každého občana Únie, s výhradou obmedzení a podmienok uvedených v zmluvách. Voľný pohyb v rámci smernice predstavuje „jednu zo základných slobôd vnútorného trhu“, oblasť „bez vnútorných hraníc“. Odôvodnenie 5 smernice stanovuje, že riadne uplatňovanie práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov znamená, že toto právo sa má udeliť tiež rodinným príslušníkom bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť:
- Právo všetkých občanov Únie voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov by sa malo, ak sa má uplatňovať podľa objektívnych podmienok slobody a dôstojnosti, udeliť tiež ich rodinným príslušníkom bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť.
- 14 Odôvodnenie 8 uvádza ako jeden z cieľov smernice „umožniť voľný pohyb rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu“. Odôvodnenie 10 upozorňuje na potrebu zosúladiť množstvo konkurenčných záujmov vrátane toho, že je nežiaduce, aby sa osoby pri výkone svojho práva na pobyt stali „neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu“. V tejto súvislosti môže byť dôležité, že pán S zarába v štáte ako samostatne zárobkovo činná osoba. Pán A prácu vykonávať nemôže, pretože nemá postavenie, ktoré by mu umožňovalo získať zamestnanie. Závisí to od rozhodnutia v tomto konaní. Odôvodnenie 17 potom, čo uvádza, že využívanie trvalého pobytu občanmi Únie, ktorí sa rozhodli dlhodobo sa usadiť v hostiteľskom členskom štáte, „by posilnilo vedomie občianstva Únie a je kľúčovým prvkom v podporovaní sociálnej súdržnosti“, stanovuje, že právo trvalého pobytu by sa malo ustanoviť pre všetkých občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte v súlade s podmienkami ustanovenými v smernici.
- 15 Smernica ustanovuje odlišný prístup k rodinným príslušníkom a príslušníkom širšej rodiny. Rodinným príslušníkom, ktorí spadajú pod definíciu v článku 2 ods. 2 smernice, sa za predpokladu splnenia určitých podmienok poskytuje právo na vstup a pobyt v hostiteľskom členskom štáte občana Únie. Rodinný príslušník je jasne definovaný ako manželský partner, civilný partner, priamy potomok, ktorý je mladší ako 21 rokov alebo je nezaopatrenou osobou, závislým priamym príbuzným po vzostupnej línii občana Únie a manželského partnera alebo partnera, t. j. matky alebo otca. Pán A nie je s pánom S v priamom vzťahu.

S pánom S má spoločných dvoch starých rodičov. Pán A je preto v kategórii povolených rodinných príslušníkov, ktorí nespĺňajú definíciu rodinného príslušníka v článku 2 smernice a ktorým by sa mal vstup a pobyt v hostiteľskom členskom štáte uľahčiť, ale o ktorých nemožno tvrdiť, že majú právo na vstup alebo pobyt.

16 Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa preto zameriava na článok 3 ods. 2 smernice. Pán A ani pán S netvrdia, že sú voči sebe navzájom rodinnými príslušníkmi v zmysle definície článku 2 smernice. Je nesporné, že ak má pán A nejaké práva, ktoré je potrebné podľa smernice zohľadniť, tieto mu vznikajú, ak ho možno náležite považovať za závislého rodinného príslušníka alebo za člena domácnosti občana Únie, teda pána S.

17 Smernica bola v tomto štáte prebratá nariadením z roku 2006, ktoré rovnako ako smernica rozlišuje medzi „spôsobilým členom“ a kategóriou relevantnou v danom prípade „povoleným rodinným príslušníkom“. Definícia povoleného rodinného príslušníka podľa článku 2 ods. 1 nariadenia z roku 2006 stanovuje, že

„povolený rodinný príslušník“ vo vzťahu k občanovi Únie znamená akýkoľvek rodinný príslušník bez ohľadu na jeho alebo jej štátnu príslušnosť, ktorý nie je spôsobilým rodinným príslušníkom občana Únie a ktorý, vo svojej krajine pôvodu, obvyklého pobytu alebo predchádzajúceho pobytu

- a) je závislou osobou od občana Únie;
- b) je členom domácnosti občana Únie;
- c) na základe vážnych zdravotných dôvodov nutne potrebuje osobnú starostlivosť občana Únie; alebo
- d) je partnerom, s ktorým má občan Únie trvalý vzťah riadne osvedčený.

18 Nebolo vznesené tvrdenie, že nariadenie z roku 2006 nepreberá smernicu. Jedinou zmenou je, že osoba spadajúca do kategórie rodinného príslušníka sa považuje za „spôsobilého člena“, zatiaľ čo „povolený rodinný príslušník“ je takto definovaný a klasifikovaný. Rozdiel je v terminológii, nie v podstate právnej úpravy. Pán A nie je dieťaťom pána S. Tiež nie je jeho závislou osobou. Pán A tiež netrpí vážnymi zdravotnými problémami ako osoba staršia ako 21 rokov. Pán A tvrdil, že je povoleným rodinným príslušníkom svojho bratranca, pretože je na ňom závislý, ale toto tvrdenie bolo zamietnuté a v tejto veci nebolo povolené odvolanie. Otázka závislosti nie je predmetom tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Jedinou otázkou ostáva, či sa pán A presťahoval z Veľkej Británie do Írska spolu s pánom S z dôvodu, že pán A je členom domácnosti pána S, občana EÚ vo Veľkej Británii. Pán [A] za týchto okolností tvrdí, že má nárok na výhody podľa článku 5 nariadenia z roku 2006, a preto má právo vstúpiť na územie štátu a požiadať o povolenie na pobyt.

Súdne preskúmanie zamietnutia pobytu ministerkou

- 19 Súdom príslušným na súdne preskúmanie rozhodnutia ministerky je High Court (Vyšší súd). Konanie sa začalo v septembri 2016. Rozsudok High Court (Vyšší súd) bol vynesený 25. júla 2018, (2018) IEHC 458. High Court (Vyšší súd) zamietol žalobu o súdne preskúmanie rozhodnutia ministerky. High Court (Vyšší súd) rozhodol, že ministerka správne aplikovala právne predpisy a všetky skutkové zistenia boli riadne zistené a preukázané a vychádzali z analýzy podkladov predložených páni S a A. High Court (Vyšší súd), sudca J. Keane, odmietol tvrdenia pána A, že bol závislou osobou od pána S. Pomery vo Veľkej Británii nemohli podľa High Court (Vyšší súd) viesť k tomu, aby pána A bolo možné považovať za člena domácnosti pána S.
- 20 Páni S a A sa odvolali na Court of Appeal (odvolací súd), ktorý rozhodol 19. decembra 2019, (2019) IECA 330. Court of Appeal (odvolací súd) žalobu rovnako zamietol. Pokiaľ ide o pojem člena domácnosti občana EÚ, sudkyňa J. Baker zastávala ten názor, že pojem člen domácnosti občana Únie, ktorému by sa malo uľahčiť premiestnenie sa do iného členského štátu EÚ s týmto občanom Únie, nie je možné presne vymedziť. Jej komentáre sú popisné a stojí za to ich tu uviesť na účely návrhu na začatie prejudiciálneho konania:

67. Z dôvodov, ktoré uvediem, sa mi však samo osebe zdá, že zásada nie je splnená prostredníctvom prípadnej formálnej identifikácie „hlavy domácnosti“, ale skôr zistením, či sú spolužitie alebo spoločné bývanie viac ako len pohodlné a či je rodinný príslušník, ktorý nie je občanom Únie, súčasťou súdržnej, dlhodobej, koherentnej a samostatnej jednotky, ktorú možno vo všeobecnosti považovať za „domácnosť“. Z tohto pohľadu sa mi zdá, že na súvislosti týkajúce sa usporiadanie bývania sa nemá nazeráť z vtáčej perspektívy v jediný okamih, ale je potrebné brať ohľad na trvanlivosť spoločného bývania a tiež na to, aké budúce zámery ohľadom ďalšej existencie domácnosti možno objektívne očakávať.

68. Môže byť účelnejšie preskúmať pojem domácnosť v závislosti od toho, čo sa zaň nepovažuje. Osoby žijúce pod jednou strechou nie sú nevyhnutne členmi tej istej domácnosti a môžu byť pokojne tým, čo hovorovo nazývame spolubývajúcimi. V domácnosti je nevyhnutný prvok spoločného zdieľania, ktorý je prítomný, ak sa osoby žijúce spoločne dohodnú na rozdelení úloh v domácnosti a na primeranom príspevku na výdavky domácnosti. Pretože je však na účely smernice o občanoch potrebné zamerať sa na spôsob života občana Únie, musia byť členmi domácnosti občana Únie v skutočnosti osoby, ktoré sú nejakým spôsobom pre jeho alebo jej rodinný život dôležité, a že títo rodinní príslušníci sú a predpokladá sa, že v dohľadnej alebo primerane predvídateľnej budúcnosti budú aj naďalej neoddeliteľnou súčasťou základného rodinného života občana Únie. Rozhodujúcim faktorom je, že členovia skupiny majú v úmysle pokračovať v spolužití bez časového obmedzenia, a že spojenie sa stalo normou a predpokladá sa, že bude pretrvávať a je súčasťou štruktúry osobného života každého z nich.

69. Nejde totiž o to, s kým by sa občan Únie rozhodol žiť, ale skôr o to, s kým očakáva, že bude možné alebo uľahčené žiť, aby jeho alebo jej rodinná jednotka mohla ďalej existovať a strata koho predstavuje pre rodinnú jednotku podstatný faktor, ktorý by mohol občanovi Únie brániť vo výbere alebo v možnosti uplatňovať práva na voľný pohyb. Zdá sa mi, že tento druhý prvok správne odráža základnú zásadu, ktorú má smernica o občanoch chrániť.

70. Môže byť nebezpečné uvádzať príklad, preto to robím len pre ilustráciu. Rodinný príslušník, ktorý žil dlhé roky pred uplatnením práv na voľný pohyb v rovnakom dome ako občan Únie, by sa mohol stať rodinným príslušníkom, voči ktorému sa vyvinul taký stupeň emocionálnej blízkosti, že je neoddeliteľnou súčasťou rodinného života občana Únie. Táto osoba by mohla byť členom domácnosti, pretože životné podmienky vykazujú spájajúce prvky, ktoré by sa v konkrétnom prípade mohli nazvať „domácnosť“. Ak je pravdepodobné, že sa tieto životné podmienky dotknú práva na voľný pohyb občana Únie v rámci skupiny, či už z dôvodu morálnych povinností voči ostatným členom skupiny alebo z iných dôvodov, potom sa práva vyplývajúce zo smernice o občanoch musia preskúmať.

71. Tvrdenie pána S, že „moja rodina v Pakistane odo mňa očakávala, že sa postarám o môjho bratranca“, naznačuje faktory na druhom konci spektra, kde pán S uvádza povinnosť zabezpečiť svojho bratranca a umožniť mu študovať a získať svoj vlastný nezávislý život alebo mu pomôcť „postaviť sa na nohy“. Nepodporuje tvrdenie, že ďalšia prítomnosť pána A pod strechou jeho bratranca bola základom výkonu práv na voľný pohyb, a že táto vnímaná nevyhnutnosť poskytnúť pomoc znamená, že pán S bol ako občan Únie dotknutý pri výkone svojich práv na voľný pohyb.

72. Je pravda, že odôvodnenie 6 smernice o občanoch zahŕňa uľahčenie zjednotenia rodiny medzi účely smernice, ale je to tak preto, lebo správny prístup k voľnému pohybu vyžaduje podporu pre osobu, ktorá sa snaží uplatniť práva na voľný pohyb, pri zachovaní jeho alebo jej rodiny. Cieľom nie je držať rodiny pohromade, ale skôr umožniť občanovi Únie, aby jeho alebo jej rodina mohla vstúpiť a zdržiavať sa v hostiteľskom členskom štáte na účely pokračujúceho rodinného života občana Únie. Rozdiel sa môže v abstraktnej rovine javiť ako malý, ale v konkrétnom prípade je miera vzájomnej prepojenosti a identifikácia toho, čo by sa mohlo nazvať „základná rodina“, často menej náročná.

73. Hovorové používanie pojmu „hlava domácnosti“ by sa v modernej reči mohlo javiť ako trochu nešťastné, nejasné alebo dokonca politicky nekorektné a sudca J. Keane podľa môjho názoru správne uznal, že hlava domácnosti nemusí vždy byť jedna osoba a nemusí ísť, samozrejme, o mužského člena alebo dokonca člena domácnosti, ktorý z dôvodu svojej osobnosti alebo inak určuje pravidlá každodenného spolužitia. Domnievam sa, že správny prístup spočíva v preskúmaní základných rodinných väzieb

občana Únie a ako môžu byť tieto základné väzby dobre chápané a podporované s cieľom umožniť voľný pohyb a usadenie sa občana Únie v hostiteľskom členskom štáte. Za týchto okolností musí existovať prinajmenšom úmysel alebo obava, že povolení rodinní príslušníci budú aj naďalej bývať pod rovnakou strechou v hostiteľskom členskom štáte nielen z dôvodu pohodlia, ale aj z dôvodov emocionálnej a sociálnej väzby, náklonnosti alebo priateľstva.

- 21 The Supreme Court (Najvyšší súd) môže povoliť podanie ďalšieho opravného prostriedku proti rozhodnutiu Court of Appeal (odvolací súd), ak sa to vyžaduje v záujme spravodlivosti alebo z dôvodu právnej otázky všeobecného verejného významu. Povolenie s podaním takého opravného prostriedku bolo v otázke členstva v domácnosti udelené 20. júla 2020, (2020) IESCDET 89. Opravný prostriedok bol prejednaný 5. novembra 2020 a dátumy rozsudku a návrhu na začatie prejudiciálneho konania sú uvedené vyššie. Predmet opravného prostriedku sa týkal používania jazyka v iných jazykových verziách legislatívy EÚ, „skutočného významu, ktorý sa má priradiť pojmu „člen domácnosti“ v smernici a v nariadení, ktoré tento pojem používajú.“

Zhrnutie tvrdení strán

- 22 Stručne povedané, veľká časť argumentácie pánov A a S a ministerky v replike, sa sústredila na znenie smernice, odôvodnenia právnej úpravy a analýzu významu ústredného pojmu člen domácnosti, ktorý uviedol Court of Appeal (odvolací súd). Pretože je to uvedené vyššie, nie je potrebné sa opakovať. Pán S a pán A tvrdia, že výška finančnej pomoci v spojení s bývaním pod jednou strechou zakladá pre pána A postavenie člena domácnosti pána S, občana Únie, ktorý sa sťahuje do Írska. Veľký dôraz sa kladie na ich skorší život v bezprostrednej blízkosti, ktorý sa skončil, keď mal pán A 10 alebo 11 rokov, a snaha o pokračovanie rodinných väzieb, keď pán S pomáhal pánovi A pri jeho príchode z Pakistanu do Veľkej Británie, kde chcel pokračovať v ďalšom štúdiu. Ide o súbor faktorov, ktoré posúvajú spoločné bývanie do stálejšieho postavenia člena nielen v domácnosti, čo platí pre veľa ľudí, bez ohľadu na to, či zdieľajú ubytovanie či už na konkrétny účel, ako napríklad na štúdium alebo prácu, alebo na ekonomickú potrebu alebo len kvôli pohodliu, ktoré by mohli pánovi S brániť v presune z Veľkej Británie do Írska bez spoločnosti pána A. Ministerka na druhej strane zamietla žiadosť, pretože nebolo preukázané, že pán [S] je hlavou domácnosti, v ktorej žije pán [A], pričom tento prístup je považovaný za nesprávny.
- 23 Aj keď páni A a S nie sú vo vzájomnom citovom vzťahu v zmysle trvalého fyzického vzťahu, v ich záujme je možné tvrdiť, že neexistuje primeraná analógia toho, čo sa dá nazvať partnerstvom dvoch mužov tvoriacich pár. Neexistuje ani žiadny ustálený záver, pokiaľ ide o výklad smernice, podľa ktorého je osoba podľa smernice rodinným príslušníkom z dôvodu svojho príbuzenského vzťahu s dieťaťom až do 21. roku života, pokiaľ nepretrvá jeho závislosť. Cieľom smernice totiž nie je vymedziť hranice ale skôr všeobecne opísať flexibilnú

situáciu. Tak ako to, že pán A má 34 rokov, nie je rozhodujúce ani to, že od neho možno očakávať, že sa ožení a posunie ďalej alebo si nájde vlastnú zárobkovú činnosť.

- 24 Podľa názoru štátu existuje primeraná analógia medzi rodinným príslušníkom a povoleným rodinným príslušníkom. Podľa tejto argumentácie by bolo nezmyselné, ak by bol rodinný príslušník presne vymedzený rodičom, manželským partnerom, alebo dieťaťom do 21. roku života, pokiaľ nepretrvá jeho závislosť, alebo riadne osvedčenými vzťahmi, pokiaľ by bolo možné, aby bratanci v strednom veku tvrdili, na základe istej pomoci, ktorú bratranec občana EÚ poskytuje druhému, a na základe zdieľaného ubytovania, že ten, kto je príjemcom pomoci, je súčasťou domácnosti druhého bratranca. Obzvlášť, ak je účelom tohto usporiadania štúdium na základe víz, čo je nevyhnutne dočasné usporiadanie, a štúdium vyššieho stupňa, čo je nevyhnutne dočasný vzdelávací kurz. Štát argumentuje tým, že zdieľanie bývania v dome je dočasné, vízum je dočasné, univerzitný kurz sa skončí, a rovnako tak pomoc pre niekoho, kto sa snaží zdokonaľovať. Zo všetkých týchto dôvodov štát tvrdí, že na základe žiadneho prípustného výkladu smernice nie je možné dospieť k záveru, že pán A je členom domácnosti pána S. Štát tvrdí, že pán A prišiel do Írska len z dôvodu skončenia víz vo Veľkej Británii a nie kvôli vzájomnej závislosti, ktorá by ho kvalifikovala za člena domácnosti pána S.

O nevyhnutnosti predloženie návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 25 Test, kto je členom domácnosti občana EÚ, by mohol závisieť od toho, či je táto osoba hlavnou osobou alebo hlavou domácnosti. Aj keď ide o staromódny pojem, môže byť aj tak užitočný na rozlíšenie rodinných vzťahov, na ktoré sa smernica vzťahuje, a na ktoré nie. Ide práve o určenie týchto kritérií. Len preto, že sú si bratanci blízki, keďže veľa bratrancov si je blízkych emocionálne a z pohľadu času stráveného spolu počas dospievania, znamená to nevyhnutne, že ak je jeden občan EÚ, ostatní sú členmi jeho domácnosti? V Írsku je u staršej generácie nad 50 rokov bežné mať dve alebo dokonca tri desiatky bratrancov a sesterníc. Ak ľudia uzatvoria viacero manželstiev, môže byť tento počet rovnako vysoký v kultúrach podporujúcich takéto zvyky.
- 26 Možno je potrebné poznamenať, že smernica odkazuje pri rodinných príslušníkoch skôr na užšiu rodinu, dvoch rodičov a ich deti. Deti rastú a je zrejme významné, že vo veku 21 rokov, pokiaľ nepretrváva ich závislosť, napríklad zo zdravotných dôvodov alebo z dôvodu pokračujúceho štúdia financovaného z podstatnej časti rodičmi, sa detstvo končí. Deti sa potom s rodičmi automaticky nepresúvajú. Aké je postavenie bratrancov v strednom veku? Môže byť dôležité položiť si otázku, či by títo mohli predstavovať povolených členov rodiny, ak sú obaja zdraví a schopní pracovať? Na pojmy rodinných príslušníkov a povolených rodinných príslušníkov by sa možno malo nazerať ako na balík legislatívnych pravidiel, a nie izolovane.

- 27 Odkaz na iné jazyky môže, ale nemusí byť užitočný, je možný aj doslovný preklad, ale vyznenie sa v tomto jazyku môže stratiť. Táto smernica je toho príkladom. Formulácia, že niekto je členom domácnosti občana EÚ: v nemčine „oder der mit ihm im Herkunftsland in hauslicher Gemeinschaft gelebt hat“, čo doslovne znamená, alebo s ním žije v tom istom dome nachádzajúcom sa v ich krajine pôvodu; v gréčtine „ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης“, čo doslovne znamená alebo býva pod jeho strechou v krajine pôvodu; vo francúzštine asi najvýrečnejšie „si, dans le pays de provenience, il est à charge ou fait partie du ménage du citoyen de l'Union bénéficiaire du droit de séjour à titre principal“ čo znamená, že toto právo vyplýva zo závislosti alebo z toho, že osoba je súčasťou domácnosti; v taliančine „se è a carico o convive“, čo by doslova mohlo znamenať len osoby žijúce spolu a v španielčine „o viva con el ciudadano de la Union beneficiario del derecho de residencia con caracter principal“, doslovne povedané žije s občanom Únie, ktorý má hlavné právo na pobyt.
- 28 Pojem domácnosť sa možno nebude dať presne vymedziť. Je to však pojem na úrovni Únie, ktorý si vyžaduje objasnenie. Možno to urobiť lepšie prostredníctvom súboru kritérií, ktorých existencia môže vnútroštátnym súdom umožniť dospieť k jednotnému výkladu. Jedným z dôležitých kritérií je čas. Dôležitá je doba strávená v domácnosti občana EÚ. Môže to znamenať prechodné alebo trvalé usadenie sa v domácnosti občana EÚ. Musí však existovať hlavná osoba alebo hlava domácnosti, ktorá je občanom EÚ, na rozdiel od priateľov alebo súrodencov zdieľajúcich ubytovanie? Mohol by ktokoľvek, kto zdieľa spoločné priestory s ostatnými, byť vzájomným členom domácnosti toho druhého, ak je jeden z nich občanom Únie? Ďalším dôležitým kritériom môže byť preto účel. Ak bratranec prichádza do domácnosti na účely, ako je v Írsku veľmi bežné, napríklad štúdia na univerzite alebo na určitý čas pomáhať s výchovou dieťaťa, tento vzťah nie je stály, ale závisí od vonkajších okolností: ako dlho bude študijný program trvať alebo kedy môže byť dieťa pripravené ísť do školy. Ďalším kritériom môže byť úmysel. Má občan Únie dlhodobý úmysel prijať osobu, ktorá nie je občanom Únie, do svojej domácnosti ako člena domácnosti, alebo bol za tým nejaký prechodný alebo konkrétny dôvod, prečo sa tam táto osoba, ktorá nie je občanom Únie, nachádza? Dôležitým kritériom môže byť tiež vzťah medzi osobami zdieľajúcimi ubytovanie, či už sú to bratraci, priatelia alebo kolegovia v práci. Je občan Únie dominantnou stranou? Alebo je to osoba, ktorá nie je občanom Únie. Pod pojmom dominancia sa tu môže rozumieť právomoc prijať osobu, ktorá nie je občanom Únie, do domácnosti občana Únie. Môže tento občan Únie požiadať osobu, ktorá nie je občanom Únie, aby odišla? Na druhej strane, ak ide o také usporiadanie, keď osoby zdieľajú dom alebo byt, ktoré mnohé trvajú roky, pretože to vyhovuje obom stranám, je každá z osôb podieľajúcich sa na zdieľaní členom domácnosti druhej osoby, a na akom základe? Napokon, možné kritérium môže byť aj to, keďže účelom smernice je uľahčenie voľného pohybu, či by pánovi S pri presune z Veľkej Británie do Írska bránilo to, ak by pán A neprišiel s ním. Ak sa tvrdí, že išlo o bránenie voľnému pohybu, je to tak kvôli sexuálnemu vzťahu, ktorý sa pravdepodobne zakladá na inom právnom aspekte, ktorým je „trvalý vzťah riadne osvedčený“ rovnocenný s partnerstvom, a teda tu

nie je relevantný, alebo kvôli emocionálnym väzbám (aké musia byť pevné?) alebo kvôli vhodnému usporiadaniu, ak áno, prečo a z akého dôvodu a za aký čas?

Položené otázky

- 29 The Supreme Court (Najvyšší súd) preto žiada Súdny dvor Európskej únie o súčinnosť položením týchto otázok:

[*omissis*] (Opakovanie vyššie uvedených otázok)

[*omissis*] [*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT